

VIRKSOMHETSRAPPORT FOR GENERALADVOKATEMBETET 2012

1. Referanse

- Økonomiinstruks for generaladvokatembetet, pkt. 5, annet ledd
- Departementets tildelingsskriv av 17. januar 2012.
- Instruks for Generaladvokaten og krigsadvokatene, kgl. res. 13. juni 1997
- Virksomhetsplan for Generaladvokatembetet 2010

2. Prioriteringer og resultatmål for 2012

2.1 Hovedmål

I departementets tildelingsskriv for 2012 heter det at det er ønskelig at Generaladvokatens egne planverk viderefører og bygger opp om den målstruktur som er benyttet i Prop. 1 S. Der det er mulig bør det angis klare resultatindikatorer / styringsparameter til målene. Mål som gir uttrykk for bestemte prioriteringer, kvalitetsheving, utviklingsområder og lignende bør følges av konkrete tiltaksplaner. Videre må risikofaktorer identifiseres og følges opp.

Følgende hovedmål er fastsatt i proposisjonen:

- Redusert kriminalitet
- Økt trygghet og samfunnssikkerhet
- Helhetlig og konsekvent innvandrings- og flyktningepolitikk
- Helhetlig og konsistent politikk for polarområdene
- God konfliktløsning
- En mer effektiv justissektor
- God rettsikkerhet for individer og grupper
- Gode og tilgjengelige rettslige rammevilkår for innbyggerne, næringslivet og det offentlige

Det heter videre:

Generaladvokaten er leder av den militære påtalemyndighet og rådgiver i disiplinærsaker. Generaladvokaten er foresatt for krigsadvokatene. Gjennom uttalelser i klagesaker og kontroll saker, forhåndsuttalelser i alvorlige disiplinær- og straffesaker og ved øvrige tiltak, skal generaladvokaten bidra til at det militære disiplinærsystem holder høy standard. For 2012 må generaladvokaten prioritere oppfylning av kravene for saksbehandlingstider.

2.2 Resultatkrav for 2012

2.21 Faglige mål

For straffesaksbehandlingen i den sivile påtalemyndighet er det fastsatt krav om:

- høy kvalitet
- kort saksbehandlingstid
- adekvat reaksjon

Disse kravene/målsetningene legges også til grunn for den militære påtalemyndighet.

Følgende resultatkrav er fastsatt for Generaladvokatembetet:

• forhåndsuttalelser i disiplinærsaker	35 dager
• uttalelser i disiplinære klagesaker	14 dager
• uttalelser til kontrollutskrift som blir sendt til embetet	28 dager
• påtaleavgjørelser	120 dager

I tillegg kommer fristen ved uttalelser til kommisjoner som settes til 60 dager (2 måneder).

For 2012 må generaladvokaten fortsatt ha særskilt oppmerksomhet knyttet til saksbehandlingstidene og oppfylling av fristene for de forskjellige sakstypene. Ved siden av målsettingen om kort saksbehandlingstid, er det viktig å holde høy kvalitet på de uttalelser generaladvokaten og krigsadvokatene avgir i disiplinærsaker, herunder vurderinger om anmeldelse i slike saker.

2.22 Obligatoriske målsettinger

Disse omfatter:

- Økt trygghet og samfunnssikkerhet
- Kartlegging av sikkerhetstilstanden (egen rapport skal utarbeides)
- Samfunnssikkerhet og beredskap (funksjonsdyktighet under kriser og katastrofer skal kunne dokumenteres)
- Objektsikkerhet

2.23 Administrative mål

Det er også fastsatt administrative mål. Disse gjelder:

Personalpolitikk, mangfold og likestilling

Ved siden av at det er et overordnet mål å ha riktig bemanning og kompetanse, er stikkord inkluderende arbeidsliv og variert erfaringsbakgrunn mht. kjønn, alder, nedsatt funksjonsevne og etnisk bakgrunn. Det skal settes mål og utarbeides planer for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn. Alle statlige virksomheter skal innkalle minst en kvalifisert søker med innvandrerbakgrunn til jobbintervju. For staten samlet er målsettingen å oppnå en kvinneandel i lederstillinger på 40 %.

Sykefravær

Regjeringen ønsker å vektlegge tiltak for å redusere sykefraværet i 2012 (redegjørelse gis pr. 31.03.2012 – gitt i årsrapporten for 2011 oversendt 9. januar 2012).

IKT-strategi

Virksomheten skal følge de prinsipper og standarder som vil bli gjort gjeldende for justissektoren.

IT-investeringer skal samordnes bedre.

Mediestrategi

Departementet ser det som ønskelig at det utarbeides rammeverk og strategier for kommunikasjon utad. Redegjørelse skal gis i halvårsrapporten.

Risikostyring

Generaladvokaten skal gjennomføre risikovurderinger på overordnet nivå.

Risikovurderingene skal relateres til mål og resultatkravene for virksomheten. Der hvor det vurderes å være høy risiko skal risikoreduserende tiltak iverksettes innenfor virksomhetens fullmakter. Det skal også gjøres vurderinger om resterende risiko er akseptabel. Redegjørelse skal gis i halvårsrapporten.

Fellesføringer for 2012

1. Prioritering av økt rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med inkluderende arbeidsliv.
2. Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen.
3. Viderebruk av offentlige data.
4. Utvikling i geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser.

2.3 Måloppnåelse

2.31 Faglige mål

Statistikk måloppnåelse Generaladvokatembetet					
Sakstype	KASØR	KANORD	GENADV	Tot/gjsn	2011
Disiplinære klagesaker					
Antall	6	3	19	28	25
Gjennomsnittlig beh.tid i dager	4,4	11,3	3,5	4,5	5,1
Uttalelssaker					
Antall	22	70	2	94	96
Gjennomsnittlig beh.tid i dager	61,0	18,9	1,5	28,4	29,5
Refselskontroll					
Antall oversendelser	88	122	162	372	315
Antall refselskontrollert	345	452	727	1524	1369
Gjennomsnittlig beh.tid i dager	13,2	28,3	6,5	15,2	22,4

Kommisjoner					
Antall	0	0	0	0	2
Gjennsnittlig beh.tid i dager	0	0	0	#DIV/0!	81,5

Påtaleavgjørelser					
Antall	37	22	0	59	70
Gjennsnittlig beh.tid i dager	46,8	49,4	0	47,8	109,6

Vernepliktslovsaker					
Antall	2	3		5	
Gjennsnittlig beh.tid i dager	85,0	3		35,8	

Kontrollsaker					
Antall	8	1	3	12	
Gjennsnittlig beh.tid i dager	13,9	23	24	17,2	

Dommer	2008	2009	2010	2011	2012
Antall	73	115	83	40	68
Gjennsnittlig beh.tid i dager	465	430	448	323	364

Kommentarer:

Disiplinære klagesaker

Antall saker er 28, noe som er 12 % flere enn i fjor. Antallet er likevel beskjedent og innenfor rammen av tilfeldige svingninger. Til sammenligning har antallet klagesaker siden 2004 variert mellom 18 i 2007 og 35 i 2008, se tabell nedenfor om utvikling over tid fra 2008. Sakene har vært behandlet hurtigere enn i 2011 og vesentlig hurtigere enn resultatkravet (14 dager). Saksbehandlingstiden er også vesentlig gunstigere enn i årene 2008-2010.

Uttalelsessaker

Samlet antall er marginalt i underkant av fjorårets antall. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er kortere enn i 2011 og innenfor resultatkravet (35 dager) hos KANORD og GA, men KASØR ligger dessverre fortsatt etter på grunn av noen saker som lå litt for lenge i vinter, selv om man der har halt kraftig innpå i løpet av våren, sommeren og høsten og dermed bidratt til å få det samlede gjennomsnitt godt innenfor resultatkravet og bedre enn i 2011. Sett over flere år, er totalinntrykket at det behandles flere saker på kortere tid.

Refselsesk kontroll

Antallet oversendelser og antall kontrollerte refselsker ligger godt over fjorårets antall (11 % over). Dette henger sannsynligvis sammen med at prosessen med refselsesk kontroll i Forsvaret samlet sett har gått bedre i 2012 enn i 2011 og tidligere år, slik at man har "halt innpå" ved å kontrollere flere refselsker enn det som blir ilagt i et visst tidsrom. Antall oversendelser er større enn i noe annet år siden 2008, mens antall refselsker kontrollert hadde et topp-punkt i 2009. Avviket henger sammen med at avdelingene fra tid til annen slår sammen flere måneder i en forsendelse, særlig ved svar på purringer som gjelder flere måneder.

Saksbehandlingstiden ligger samlet sett innenfor resultatkravet (28 dager) og er vesentlig bedre enn i 2011, dog noe svakere enn i 2010. Sett over flere år, er imidlertid totalinntrykket at saksbehandlingstiden er blitt vesentlig kortere.

Kommisjoner

Det har ikke vært slike saker i 2012.

Påtaleavgjørelser

Antallet påtaleavgjørelser er noe mindre (16 %) enn i 2011, som heller ikke var noe topp-år. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er godt innenfor resultatkravet (120 dager) på alle målepunkter og er vesentlig bedre enn i 2011. Sett over flere år, har saksbehandlingstiden bølget opp ned, dog med en langsiktig tendens til det bedre. I og med at mye av etterforskningen allerede er gjort for mange av sakenes vedkommende når de kommer inn til krigsadvokaten, bør man kunne forvente en relativt kortere saksbehandlingstid enn den som gjelder for politiet.

Vernepliktslovsaker

Disse sakene gjelder unnlatt fremmøte til sesjon og ligner sakene om unnlatt fremmøte til førstegangstjeneste. Siden de ikke påtaleavgjøres av krigsadvokat, er de prinsipielt en spesiell variant av uttalelsessakene. Det er ikke satt noe resultatkrav for saksbehandlingstid. Antallet hittil representerer ikke noen merkbar belastning. I tidligere år har disse sakene vært skjult i tallene for uttalelsessaker (eller vært ført blant påtaleavgjørelser).

Innkalte kontroll saker

Dette er ilagte refselsler som blir gjennomgått særlig nøye på grunnlag av funn i den ordinære refselseskontroll. Det er ikke satt noe resultatkrav for saksbehandlingstid. Systematisk statistikkføring har bare skjedd fra og med 2012.

Dommer

Antallet er vesentlig høyere i 2011, men dette var et år med få dommer. Det er noe i underkant av antallene i 2010 og 2008 (2009 var et år med eksepsjonelt mange dommer). Den samlede gjennomsnittlige saksbehandlingstid fra overtredelse til dom i første instans er ikke fullt så gunstig som i 2011, men er med unntak for dette året bedre enn i noe tidligere år som vi har oversikt over.

Oppsummering

Antall kontrollerte refselsler er stort, mens antallet behandlede saker av andre typer er omtrent som man kan forvente – noen litt i overkant og noen litt i underkant. Det kan imidlertid se ut som at antall påtaleavgjørelser er for nedadgående.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har ikke vært tilfredsstillende på enkelte punkter på grunn av noen saker som ble liggende for lenge vinteren 2012, men totalinntrykket er at man har tatt unna et stort antall. Det er ved årsskiftet få ubehandlede saker. Gjennom god saksframdrift i løpet av tiden etter påske har man oppnådd at de samlede årsgjennomsnittene ligger godt innenfor resultatkravene, og bedre enn i 2011.

Utvikling over tid

	2012	2011	2010	2009	2008
--	------	------	------	------	------

Disiplinære klagesaker					
Antall	28	25	19	25	35
Gjennittlig beh.tid i dager	4,5	5,1	10,1	29,4	17,0
Uttalelsessaker					
Antall	94	96	64	73	74
Gjennittlig beh.tid i dager	28,4	29,5	21,0	33,4	131,3
Refselsesk kontroll					
Antall oversendelser	372	315	310	346	267
Antall refs kontrollert	1524	1369	1243	1830	1452
Gjennittlig beh.tid i dager	15,2	22,4	11,6	43,8	75,9
Kommisjoner					
Antall	0	2	2	0	0
Gjennittlig beh.tid i dager		81,5	53		
Påtaleavgjørelser					
Antall	59	70	117	265	79
Gjennittlig beh.tid i dager	47,8	109,6	40,6	225,9	136,1
Vernepliktslovsaker					
Antall	5				
Gjennittlig beh.tid i dager	35,8				
Kontrollsaker					
Antall ¹	12	4+	18+	5+	3+
Gjennittlig beh.tid i dager ²	17,2				

Samlet inntrykk er at saksmengden er stabil. En viss økning av uttalelsessaker og refselsesk kontroll oppveies av en reduksjon i antall påtaleavgjørelser.

Utsikt for 2013

Antallet ubehandlede saker er beskjedent, men det pågår en del utskiftninger av personale, noe som vil medføre visse utfordringer med hensyn til kapasitet i første kvartal 2013. Dette gjelder særlig for KANORD, noe som vil bli håndtert ved overføring av saker fra nord til sør inntil man igjen er i balanse. Det er vanskelig å si med sikkerhet i dag om dette vil medføre at man vil sakke etter i saksavviklingen. Dette vil først og fremst avhenge av om man får inn flere arbeidskrevende saker i de nærmeste ukene.

Det synes å være en viss økende interesse fra militære avdelinger mht. foredrag og besøk. Aktivitet på denne fronten fra generaladvokatens og krigsadvokatens side har vært med på å heve kvaliteten på disiplinærsaksbehandlingen og fått prosessen med refselsesk kontroll i Forsvaret samlet sett i god gjenge i 2012. Denne virksomheten vil bli videreført i 2013 innen rammen av tilgjengelig arbeidskraft og budsjettmidler.

¹ Tallene for 2011 og 2010 gjelder GA pluss KANORD sine saker. Tallene for 2009 og 2008 gjelder bare GA sine saker.

² Systematisk beregning er bare foretatt fra begynnelsen av 2012. Det er ikke satt noe resultatkrav for disse sakene.

2.32 Administrative mål

Personalpolitikk og likestilling

Antallet stillinger er så vidt beskjedent at det er vanskelig å sette kvantitative mål på en meningsfylt måte slik at alle hensyn blir ivaretatt kontinuerlig. Personalpolitikken bør ses over et visst tidsrom for at man skal få et dekkende bilde.

En blind krigsadvokatfullmektig som hadde vært her i ca. 3 år fratrådte 1. mars 2010 og gikk over i annen stilling. Man har tidligere hatt kvinnelig krigsadvokat i to perioder, første gang vinteren 1991/92, deretter i årene 1996-1999. Man har videre hatt kvinnelig vernepliktig jurist i 2005-2006. Fra 1. august 2008 er en av de to krigsadvokatene i Nord-Norge kvinne, mens de to krigsadvokatene for Sør-Norge er menn.

Siden 2010 har embetet stort sett hatt en mannlig og en kvinnelig krigsadvokatfullmektig.

Søkere med innvandrerbakgrunn har vært innkalt til intervju ved utlysinger av fullmektigstilling, men har ikke hatt mulighet til å nå opp i konkurranse med andre søkere. Ved utlysning av krigsadvokatfullmektigstilling i desember 2011 var det ingen slike søkere. Det samme gjelder ved utlysning av førstekrigsadvokat for Nord-Norge i september og krigsadvokat for Sør-Norge i oktober 2012.

Sykefravær

Sykefraværet i 2012 representerer ca. 6,2 %.³ Det meste skyldes en langtidssykmeldt krigsadvokat som avgikk ved døden i løpet av året samt en annen som var sykmeldt store deler av høsten men som nå er tilbake i arbeid. Fraværet i 2011 representerte ca. 10,3 %.⁴, mens fraværet i 2010 var på ca. 2,9 %.⁵

Sykefraværet i januar og februar 2013 er ca. 5 %. Det kan bli vesentlig lavere på årsbasis dersom en medarbeider som er 40 % sykmeldt enten blir helt friskmeldt eller går over på AFP, helt eller delvis. Et realistisk mål er at sykefraværet ikke skal være høyere enn 5 %. Det er imidlertid vanskelig å utarbeide noen meningsfulle mål for forhold som en ikke har innvirkning på.

IKT-politikk

Embetets primære IKT-utstyr og programvare styres av PDMT. Man har videre et sekundærsystem som er knyttet til Forsvarets nett (FIS-Basis). Ut over dette har man en frittstående forbindelse til Internet. Regnskapsfunksjon og journal er elektronisk.

ESS ble innført for fullt fra årsskiftet 2009/2010. På tampen av 2011 ble elektronisk fakturabehandling innført. Dette har fungert greit i 2012.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Når det gjelder krig og krigslignende situasjoner, har man fra embetet ble reetablert etter

³ Utregningen er basert på 138 sykedager, 8 ½ stilling og 260 arbeidsdager pr. stilling. Det kan ikke utelukkes at noen enkeltstående sykedager ikke har blitt registrert. Dette vil i så fall neppe gi noe merkbart prosentvis utslag.

⁴ Utregningen er basert på 228 sykedager, 8 ½ stilling og 260 arbeidsdager pr. stilling. Det kan ikke utelukkes at noen enkeltstående sykedager ikke har blitt registrert. Dette vil i så fall neppe gi noe merkbart prosentvis utslag.

⁵ Utregningen er basert på 63 sykedager, 8 ½ stilling og 260 arbeidsdager pr. stilling.

krigens avslutning hatt en militær mobiliseringsordning, som ble revitalisert under daværende generaladvokat Håkon Wiker på 1970-tallet.

Etter beslutning av Forsvarsdepartementet i brev av 30. oktober 2006, senere bekreftet ved endring i generaladvokatens instruks ved resolusjon av 5. mars 2010 fremmet av Justisdepartementet, er den tidligere ordningen for krigsoppsetningen avvirket for så vidt gjelder generaladvokaten og krigsadvokatene.

Etter dette ser ikke generaladvokaten noen realistisk utsikt til å sikre håndtering av prioriterte funksjoner og oppgaver under sikkerhetspolitiske kriser og i krig, når det vil være særlig behov for at tjenesten fungerer. Tvert imot, er det blitt slik at embetet må være forberedt på å avgi medarbeidere i tilfelle krig med mindre man blir registrert som sivil krigsoppsetning (SKOP) og kan godtgjøre at vedkommende person har en kritisk funksjon i denne og at man ikke kan klare seg med færre. Saken er tatt opp i eget brev av 12. februar 2013 jnr. 0065/2013.

Når det gjelder risikoen for at eksisterende lokaler skal bli utilgjengelige på grunn av fysisk skade eller andre forhold, har Generaladvokaten i brev av 31. januar 2013 jnr. 0048/2013 foreslått konkrete løsninger som vil kunne komme hele sektoren til gode, men som krever medvirkning fra departementets side. Løsningene er basert på de muligheter som ligger i politinettet

Alt i alt er Generaladvokaten dessverre ikke i stand til å dokumentere slik funksjonsdyktighet som pålagt under de nåværende forhold.

Risikostyring

Se vedlagt oppdatert risikostyringsdokument.

Viderebruk av data

Det er hovedsakelig refselsesstatistikk som genereres av data hos oss. Det er hittil ikke registrert interesse for disse ut over det som fremgår av årlig samlerapport som blir gjort tilgjengelig når den foreligger.

Geografisk fordeling av arbeidsplasser

Av til sammen 8 ½ stillingshjemler er 3 ½ lokalisert i Bodø (KANORD⁶) og resten (KASØR⁷ og GA) i Oslo. Før etablering av KANORD i Bodø var tjenestestedet Tromsø. Bemanningen var på to krigsadvokatstillinger, hvorav den ene for noen år siden ble omgjort til førstekrigsadvokat, og en vernepliktig jurist. Krigsadvokatstillingen og stillingen for vernepliktig jurist sto tidvis ubesatt, særlig etter at Forsvarsdepartementet i 2007 besluttet at ordningen med tildeling av vernepliktige jurister skulle avvikes. Etter at tjenesten ble flyttet til Bodø og man fikk hjemmel for en fullmektig i stedet for vernepliktig jurist samt tilsatt sekretær i halv stiling, har enheten vært stabil og slagkraftig.

Arbeidsoppgaver er blitt forskjøvet fra KASØR ved at bl.a. militære avdelinger i Trøndelagsfylkene og utenlandsavdelingene er lagt til KANORDs arbeidsfelt. Det siste er konkret begrunnet i at utenlandsavdelingene ikke lenger settes opp av Jegerkorpset/Akershus

⁶ Krigsadvokatene for Nord-Norge

⁷ Krigsadvokatene for Sør-Norge

regiment⁸ men av forskjellige avdelinger i begge landsdeler, og at de ikke ledes fra Fellesoperativt Hovedkvarter (FOHK)⁹ utenfor Stavanger, men av Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH) utenfor Bodø. Generaladvokaten har således aktivt styrket tjenesten i Bodø med utgangspunkt i de senere års utvikling i Forsvaret.

3. Spesielle utfordringer

De nedenfor stående punkter refererer seg til virksomhetsplanens tiltaksplan. Planen for 2010 er lagt til grunn. Det har ikke vært lagt egen plan for 2012 ut over budsjetttdisponeringsplanen.

3.1 Saksbehandlingstid (straffesaker)

- Bidra til å holde den totale saksbehandlingstiden regnet fra straffbart forhold til pådømmelse på et minimum. Hovedutfordringen er å ta unna egne saker, deretter ta initiativ overfor Vernepliktsverket og Politiet.

Status:

Dommer

68 dommer er oversendt for fullbyrdelse i løpet av 2012. Gjennomsnittlig samlet behandlingstid fra straffbart forhold til domsavsigelse i første instans er 364 dager, dvs. ett pr. Dette er noe svakere enn i 2011, da tilsvarende tall var 323 dager. Tilsvarende tall for 83 dommer som var oversendt til fullbyrdelse i 2010 var 448 dager.

Ubehandlede saker

Ved årsskiftet 2011/2012 var det 16 ubehandlede saker til påtaleavgjørelse hos KASØR, mens det lå 8 slike saker hos KANORD. Ved årsskiftet 2012/2013 er de tilsvarende tall hhv. 5 saker og 1 sak.

3.2 Tilsynet med refselsler

- Få orden på tilsynet med refselsesmyndigheten. Et sentralt element i dette arbeidet er hyppigere besøk ved militære avdelinger, blant annet for å avklare rapporteringsveiene og minne de ansvarlige på viktigheten av at kontrolleksemplarer fremsendes regelmessig.. Hver av krigsadvokatene forventes å besøke minst en leir/avdeling pr. halvår.

Status:

En oversikt over saksgang og rutiner for refselsesk kontroll ble utviklet i mars 2009 og har vært brukt aktivt overfor avdelingene. Denne er supplert med blant annet en ny veiledning for utfylling av refselsesblanketten som ble ferdig pr. 1. desember 2009.

Systematisk skriftlig og muntlig kontakt med avdelingene har medført en merkbar bedring med hensyn til innsending av refselsesk kontroll, og det er meget få avdelinger som fortsatt ligger etter. Statistikken over refselsesk kontrollen, som viser at man har kontrollert vesentlig flere refselsler i 2012 enn i 2011, indikerer at man har halt innpå og at systemet totalt sett er mer a jour. Satsingen har således vært vellykket.

Det har vært avlagt besøk ved følgende avdelinger i løpet av 2012:

⁸ Nedlagt

⁹ Nedlagt

Nord-Norge og Trøndelag

Brigaden i Nord-Norge

Garnisonen i Sør-Varanger

131 Luftving (Sørreisa – øvelse)

132 Luftving (Bodø)

138 Luftving (Ørland) forberedelse av stor NATO-øvelse

Sør-Norge

Sjøforsvarets skoler (Madlamoen i Stavanger) – to ganger

Krigsskolen (Oslo)

Hans Majestets Kongens Garde

Forsvarets Ingeniørskole (Jørstadmoen ved Lillehammer)

Haakonvern orlogsstasjon (Bergen) kurs form kompanisjefer

Forsvarets Militærpolitiavdeling (Sessvollmoen)

Tillitsmannskurs og kurs for personelloffiserer (Sessvollmoen)

Telemark Bataljon (Rena)

De fleste av besøkene har vært fokusert på undervisning i disiplinærrett og har vært foretatt av krigsadvokat. Noen få av besøkene/foredragene har vært ved generaladvokaten personlig.

Både KASØR og KANORD har vært representert på halvårlige møter som Generaladvokaten har med Vernepliktsverket. Det er i 2012 også tatt opp kontakt med Forsvarets sikkerhetsavdeling med tanke på saker som har disiplinære sider.

3.3 Faglige støtteaktiviteter

- Bidra med faglige støtteaktiviteter så langt primæroppgavene og kapasiteten tillater.

Status:

Månedlige militærjuridiske kontaktmøter har vært gjennomført i samarbeid med Norsk Militærjuridisk Forening. I likhet med tidligere år, har generaladvokaten holdt faglige foredrag på Forsvarets Høyskole, Krigsskolen og andre militære skoler utenom de rent disiplinærrettslige emner, og det er gitt forelesning på Universitetet i International Criminal Law.

Generaladvokaten har videre deltatt aktivt på internasjonale møter relatert til militær straffe- og disiplinærsaksbehandling samt militær folkerett. I den forbindelse nevnes særlig:

- Militærmedisinsk konferanse 24. april i Karlskrona med fokus på piratbekjempelsesoperasjoner. Generaladvokaten holdt foredrag over emnet *Legal Issues in connection with Counter Piracy – Challenges with Detainees and their legal status*
- Kongress 1. til 4. mai i Quebec i regi av *International Society for Military Law and the Law of War*. Hovedtema var rettslig interoperabilitet i multinasjonale operasjoner. Generaladvokaten holdt foredrag over emnene *Combined Operations – an International War Crimes Perspective* og *Observance of International Humanitarian law by Forces under the Command of International Organisations*.
- Seminar 15. og 16. juni i London over temaet *Israel's Challenges and Opportunities in the International Legal Arena*. Generaladvokaten holdt foredrag over emnet *Investigating allegations of military wrongdoing*.
- Falstadseminaret 5. oktober. Generaladvokaten holdt foredrag over emnet *Militær rett og Folkerett*. Foredraget hadde et historisk perspektiv opp mot okkupasjonstiden.
- Symposium 17. til 18. oktober i Seoul om militær rettergang. Generaladvokaten holdt

foredrag over emnet *International Trends and Issues in Military Justice*.

- Seminar 27. november ved Stanford Universitetet, California, i regi av *Forum for International Humanitarian and Criminal Law*. Tema var militære strykers egeninteresse i at krigsforbrytelser mv. blir etterforsket. Generaladvokaten ledet en sesjon og holdt oppsummerende sluttinnlegg.

3.7 Ikke planlagte aktiviteter

Generaladvokaten avgir høringsuttalelser og gir råd på forespørsel i enkeltsaker og om generelle forhold. Følgende høringsuttalelser er gitt:

- Økt bruk av konfliktråd (GA ref 0596-2011)
- Alternative reaksjoner ved mindre alvorlige narkotikalovbrudd (GA ref 0051-2012)
- Ny våpenlov (GA ref. 0154/2012),
- Direktiv for militær skipssikkerhet (GA ref. 0275/2012),
- Forberedelse av terrorhandling (GA ref. 0330/2012),
- Ytringer på Internet (GA ref. 0424/2012),
- Forbud mot doping (GA ref. 0454/2012),
- Forskrift om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser (GA ref. 0566/2012),

Eksempler på råd utenom høringsuttalelser er:

- Etterforskning av sjøulykker som involverer militært fartøy (GA ref 0064/2012)
- Utredning av våpeninstruks ved Heimevernet (GA ref 0140/2012)
- Uhjemlet bruk av våpen (emblem) (GA ref 0380/2012)

Av spørsmål som generaladvokaten har tatt opp av egen drift, nevnes:

- Militær bistand til politiet – tilrettelegging av visse hjemmelsmessige forhold (GA ref. 0167/2012)

4. Budsjettsituasjonen

Generaladvokatens oversikt viser et forbruk på kr. 7987.102 på kap. 446 etter fradrag for refusjon fra NAV. Dette gir et merforbruk på kr. 270.102,- sett i forhold til tildelt budsjett samt overføring av ubrukte midler fra 2011. De endelige regnskapstallene kan erfaringsmessig avvike litt fra dette.

5. Andre spørsmål

5.1 Økonomistyring – etablering av helhetlig intern kontroll

Anskaffelser som går ut over en ramme på kr. 10.000 blir anvist av Generaladvokaten etter attestasjon av administrasjonsleder.

5.2 Husleiekontrakter/eiendomsforvaltning

Husleiekontrakt i eksisterende lokaler i Oslo er fornyet for fem år fra 2012.

5.3 Offentlige anskaffelser

Det er ikke gjennomført større anskaffelser i 2012.

Det er opprettet eget kontraktsarkiv.

Arne Willy Dahl
generaladvokat

RISIKOSTYRINGS-DOKUMENT FOR GENERALADVOKATEMBETET

25. februar 2013

1. Virksomhetens mål

1.1 Oppgaver

Generaladvokatens og krigsadvokatenes oppgaver fremgår av Forskrift om tjenesteordning og instruks for generaladvokaten og krigsadvokatene, fastsatt ved kgl.res. 13. juni 1997, lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker, tiende del og lov av 20. mai 1988 nr. 32 om militær disiplinærmyndighet. Disse kan sammenfattes til:

1. Generaladvokaten og krigsadvokatene utgjør den militære påtalemyndighet, men er underlagt den høyere borgerlige påtalemyndighet og har i den egenskap ansvar for militære straffesaker (strpl § 471). I fredstid har den militære påtalemyndighet samme kompetanse som politimesteren til å utstede forelegg og kan ta ut tiltale i fraværssaker (mil strl § 34). Krigsadvokatene vil ellers forberede de øvrige militære straffesaker med forslag om tiltale til statsadvokatene.
2. Generaladvokaten og krigsadvokatene er rådgivere for forsvarssjefen/ generalinspektørene og andre militære sjefer i disiplinærsaker (jfr disiplinærloven). Dette gjelder ved klagesaksbehandling og rutinemessig kontroll, og i betydelig utstrekning også rådgivning forut for eventuell ileggelse av disiplinær refselse.
3. Generaladvokaten avgir betenkninger og uttalelser i militærjuridiske spørsmål på oppdrag fra Forsvarsdepartementet og Justisdepartementet. Embetet gir også uttalelse til en rekke hørings- og lovsaker, og generaladvokaten tar for øvrig opp saker på eget initiativ.

En nærmere gjennomgang av instruksfestede oppgaver, avledede oppgaver og faglige støtteaktiviteter er gjort i Rapport om den militære disiplinær- og strafferettsordning avgitt av en arbeidsgruppe 1. november 2007, side 20-21.

1.2 Mål

Generaladvokaten oppfatter det slik at det overordnede mål er ivaretagelse av Forsvarets effektivitet ved at disiplinen opprettholdes, samtidig som rettssikkerheten, som er en kjerneverdi i vårt samfunn, ivaretas i de straffeprosessuelle og disiplinærrettslige prosesser.

Dette har implikasjoner som går ut over de instruksfestede oppgaver, blant annet at vi må kunne fungere herunder opprettholde kontakt med militære avdelinger og hovedkvarter i krig, og ha et visst innsyn i og oversikt over disiplinært relevante sider ved Forsvarets virksomhet i fred, samt at man opprettholder en kompetanse på militære forhold som er tilstrekkelig til at

man kan forstå hendelsesforløp korrekt og bedømme ansvarsforhold på en god måte.¹⁰

Generaladvokaten legger til grunn at de instruksfestede og avledede oppgaver skal gjennomføres på en måte som støtter opp om de overordnede mål.

2. Risikofaktorer

Risikofaktorene kan deles i grunnleggende på den ene siden og forbigående eller ordinære på den andre. Selv om det vil være meget alvorlig, vil for eksempel en brann som gjør at man for en periode må flytte til andre lokaler, være en forbigående risikofaktor.

2.1 *Grunnleggende risikofaktorer*

Som grunnleggende risikofaktorer har generaladvokaten identifisert:

- 1) Krig, med påfølgende mangelfull funksjonsevne på grunn av manglende militær mobiliseringsordning.
- 2) Nedbygging av kontaktpunkter og vanskeliggjøring av kontakt med Forsvaret med den følge at man får et mangelfullt innsyn i og oversikt over disiplinært relevante sider ved Forsvarets virksomhet i fred, og mangelfull kompetanse på militære forhold.

Sannsynligheten for at Norge skal komme i krig på en måte som aktualiserer den første grunnleggende risikofaktoren er liten i et kort og mellomlangt perspektiv. Den kan imidlertid ikke ses bort ifra. Over en periode på f. eks. femti år, må den antas å være høyere enn risikoen for at lokaler skades av en alvorlig brann i fredstid.

Den andre grunnleggende risikofaktoren henger nært sammen med den første, i det den militære mobiliseringsordningen for generaladvokaten og krigsadvokatene har gitt naturlige kontaktpunkter ved kurs og øvelser i militær regi eller i et militært miljø. Det er også til skade for kontakten at man ikke kan opptre i uniform som reserveoffiser.

2.2 *Forbigående risikofaktorer*

Når det gjelder de forbigående eller mer ordinære risikofaktorer som kan medføre at virksomhetens mål ikke nås, er følgende identifisert:

- 3) Mangelfull tilgang på arbeidskraft. I en periode var dette den viktigste risikofaktor i form av mangelfull tilgang arbeidskraft i form av vernepliktige assistenter/ krigsadvokatfullmektiger. Denne risikoen er bortfalt etter at embetet fikk midler til å ansette lønnede krigsadvokatfullmektiger. Situasjonen er nå ikke vesensforskjellig fra hva som gjelder for annen sammenlignbar virksomhet i Staten, se dog pkt. 8.
- 4) Sammenbrudd på datanett. Dette må i hovedsak håndteres av PDMT, men embetet har en viss "back-up" i form av maskiner knyttet til militært nettverk (FIS-Basis) og noe frittstående utstyr. Informasjonen ligger på sentral server.
- 5) Innbrudd. Dette har forekommet, uten at det har skadet tjenesten. Alarm er tilkoblet.
- 6) Svikt i informasjonssikkerhet. Sikkerhetstiltak er gjennomgått ifbm. FIS-Basis og vurdert av Forsvarets Sikkerhetsavdeling. Back-up tas jevnlig av journal, som ikke er tilknyttet sentral server.
- 7) Brann. Dette vil skade tjenesten, men elektronisk informasjon vil være lagret annet sted. Papirarkiv vil kunne bli ødelagt, men bare ved en kraftig brann.¹¹ Dette har

¹⁰ Det siktes her til fredssituasjon i Norge. Innsyn og kompetanse må også dekke stridshandlinger og lignende situasjoner ved operasjoner i utlandet.

¹¹ Sorenskriverkontoret på Rælingen alvorlig skadet av en bombe i 1944. I følge grunnboksfører Nilsen som

særlig betydning for inngående post. Mulig tiltak er rutinemessig scanning, noe som synes uforholdsmessig ressurskrevende med mindre det inngår som ledd i et totalt elektronisk dokumentbehandlingssystem hvor det kommuniseres elektronisk med andre statsetater. På grunn av manglende diskplass er rutinemessig scanning dessuten for tiden ikke mulig.

- 8) Risiko for personalet i tilfelle oppdrag i krigsområder. Dette kan vanskelig håndteres uten tilfredsstillende militær støtte. Slike oppdrag blitt vanskeliggjort etter at embetet ikke lenger har den militære tilknytning som gjaldt så lenge man hadde en militær mobiliseringsordning for krigsadvokatene.

2.3 Risikokart

Konsekvens/ Sannsynlighet	Ubetydelig	Lav	Moderat	Alvorlig	Svært alvorlig
Allerede innrådt				2 ¹²	
Svært stor					
Stor					
Moderat		5	6	8	
Liten			4 ¹³	3	1
Meget liten				7	

Grunnleggende risikofaktorer er markert med fete typer.

Embetet har lagt mye energi i å søke å hindre at de to første risikofaktorene, som etter vår mening innebærer kritiske risiki, blir realisert, men uten å ha fullt gjennomslag.

Risikofaktor nr. 8 henger sammen med nr. 1 og 2 og kan vanskelig løses uavhengig av disse. Den fysiske sikkerhet kan selvfølgelig ivaretas ved at man blir hjemme, men dette kan gå på bekostning av oppgaveløsning og kompetanseoppbygging. De øvrige risikofaktorene kommenteres ikke ytterligere.

3. Konklusjon

Med unntak for risikofaktor nr. 1 og 2, anser Generaladvokaten gjenstående risiko for å være til å leve med. Dette er ikke til hinder for at anledninger til ytterligere reduksjon av risiko bør brukes, når man ser muligheter for det.

Arne Willy Dahl

arbeidet der, tok grunnbøkene ikke skade.

¹² Virkningene må forventes å inntre gradvis. Det er vanskelig å angi hvor dypt en slik prosess vil gå. Erfaring hittil tyder på at de militære avdelinger og staber har stor vilje til samarbeid med Generaladvokaten og krigsadvokatene. Endret holdning i Forsvarsdepartementet trekker også i positiv retning.

¹³ Sannsynligheten for et langvarig sammenbrudd må anses som meget liten, selv om erfaring viser at linjer kan bli brutt i noen dager. Ved kortvarige sammenbrudd, f. eks. innenfor rammen av en dag, må konsekvensene anses som ubetydelige.